

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ചതുഃഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാന്മാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുഃഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

കുന്ദകർണം പ്രത്യാക്ഷിപ്യ മഹോദരേണ യുദ്ധം
വിനൈവാദീഷ്ടവസ്തുനോ ലാഭോപായസ്യ കഥനം

തദുകൃതമതികായസ്യ
ബലിനോ ബാഹുശാലിനഃ |
കുന്ദകർണസ്യ വചനം
ശ്രുത്യോവാച മഹോദരഃ || 6.64.1 ||

കുന്ദകർണ കുലേ ജാതോ
ധൃഷ്ടഃ പ്രാകൃതദർശനഃ |
അവലിപ്തോ ന ശക്നോഷി
കൃത്യം സർവത്ര വേദിതും || 6.64.2 ||

നഹി രാജാ ന ജാനീതേ
കുന്ദകർണ നയാനയൗ |
ത്വം തു കൈശോരകാദ് ധൃഷ്ടഃ
കേവലം വക്തുമിച്ഛസി || 6.64.3 ||

സ്ഥാനം വൃദ്ധിം ച ഹാനിം ച
ദേശകാലവിധാനവിത് |
ആത്മനശ്ച പരേഷാം ച
ബുധ്യതേ രാക്ഷസർഷഭഃ || 6.64.4 ||

യത് തൃശക്യം ബലവതാ
 വക്തും പ്രാകൃതബുദ്ധിനാ |
 അനുപാസിതവ്യഭോന
 കഃ കുർയാത് താദൃശം ബുധഃ || 6.64.5 ||

യാമ്നൂ ധർമാർഥകാമാമ്നൂ
 ബ്രവീഷി പുഥഗാശ്രയാൻ |
 അവബോദ്ധും സ്വഭാവേന
 നഹി ലക്ഷണമസ്തി താൻ || 6.64.6 ||

കർമ ചൈവ ഹി സർവേഷാം
 കാരണാനാം പ്രയോജനം |
 ശ്രേയഃ പാപീയസാം ചാത്ര
 ഫലം ഭവതി കർമണാം || 6.64.7 ||

നിഃശ്രേയസഫലാവേവ
 ധർമാർഥാവിതരാവപി |
 അധർമാനർഥയോഃ പ്രാപ്തം
 ഫലം ച പ്രത്യവായികം || 6.64.8 ||

ഐഹലൗകികപാരക്യം
 കർമ പുംഭിർനിഷേവ്യതേ |
 കർമാൺയപി തു കൽയാനി
 ലഭതേ കാമമാസ്ഥിതഃ || 6.64.9 ||

തത്ര ക്ലൃപ്തമിദം രാജ്ഞാ
 ഹൃദി കാർയം മതം ച നഃ |
 ശത്രു ഹി സാഹസം യത് തത്
 കിമിവാത്രാപനീയതേ || 6.64.10 ||

ഏകസ്യൈവാഭിയാനേ തു
 ഹേതൂർയഃ പ്രാഹൃതസ്ത്വയാ |
 തത്രാപ്യനുപപന്നം തേ
 വക്ഷ്യാമി യദസാധു ച ||6.64.11 ||

യേന പൂർവം ജനസ്ഥാനേ
 ബഹവോതിബലാ ഹതാഃ |
 രാക്ഷസാ രാഘവം തം ത്വം
 കഥമേകോ ജയിഷ്യസി ||6.64.12 ||

യേ പൂർവം നിർജിതാന്യേന
 ജനസ്ഥാനേ മഹൗജസഃ |
 രാക്ഷസാംസ്താൻ പുരേ സർവാൻ
 ഭീതാനദ്യ ന പശ്യസി ||6.64.13 ||

തം സിംഹമിവ സക്രൂദ്ധം
 രാമം ദശരമാത്മജം |
 സർപം സുപ്ലമഹോ ബുദ്ധ്യാ
 പ്രബോധയിതുമിച്ഛസി ||6.64.14 ||

ജ്വലന്തം തേജസാ നിത്യം
 ക്രോധേന ച ദുരാസദം |
 കസ്തം മൃത്യുമിവാസഹ്യ -
 മാസാദയിതുമർഹതി ||6.64.15 ||

സംശയസ്ഥമിദം സർവം
 ശത്ത്രോഃ പ്രതിസമാസനേ |
 ഏകസ്യ ഗമനം താത
 നഹി മേ രോചതേ ദൃശം ||6.64.16 ||

ഹീനാർഥസ്തു സമൃദ്ധാർഥം
 കോ രിപും പ്രാക്യതം യഥാ |
 നിശ്ചിതം ജീവിതത്യാഗേ
 വശമാനേതുമിച്ഛതി ||6.64.17 ||

യസ്യ നാസ്തി മനുഷ്യേഷു
 സദ്യശോ രാക്ഷസോത്തമ |
 കഥമാശംസസേ യോദ്ധം
 തുൽയേനേന്ദ്രവിവസ്വതോഃ ||6.64.18 ||

ഏവമുക്ത്യാ തു സംരബ്ധം
 കുന്ദകർണം മഹോദരഃ |
 ഉവാച രക്ഷസാം മധ്യേ
 രാവണം ലോകരാവണം ||6.64.19 ||

ലബ്ധ്യാ പുരസ്കാദ് വൈദേഹീം
 കിമർഥം ത്വം വിലംബസേ |
 യദീച്ഛസി തദാ സീതാ
 വശഗാ തേ ഭവിഷ്യതി ||6.64.20 ||

ദ്യഷ്ടഃ കശ്ചിദുപായോ മേ
 സീതോപസ്ഥാനകാരകഃ |
 രൂചിതശ്ചേത് സ്വയാ ബുദ്ധ്യാ
 രാക്ഷസേന്ദ്ര തതഃ ശൃണു ||6.64.21 ||

അഹം ദ്വിജീഹ്വഃ സംഹ്രാദീ
 കുന്ദകർണോ വിതർദനഃ |
 പഞ്ച രാമവധായൈതേ
 നിർയാന്തീത്യവഘോഷയ ||6.64.22 ||

തതോ ഗത്യാ വയം യുദ്ധം
 ദാസ്യമസ്സ്യ യത്തതഃ |
 ജേഷ്യാമോ യദി തേ ശത്രുൻ
 നോപായൈഃ കാർയമസ്തി നഃ || 6.64.23 ||

അഥ ജീവതി നഃ ശത്രു -
 റ്വയം ച കൃതസംയുഗാഃ |
 തതഃ സമദിപത്യാമോ
 മനസാ യത് സമീക്ഷിതം || 6.64.24 ||

വയം യുദ്ധാദിഹൈഷ്യാമോ
 രുധിരേണ സമുക്ഷിതാഃ |
 വിദാർയ സ്വതനും ബാണൈ
 രാമനാമാങ്കിതൈഃ ശരൈഃ || 6.64.25 ||

ഭക്ഷിതോ രഘവോസ്താദി -
 ര്ലക്ഷ്മണശ്ചേതി വാദിനഃ |
 തതഃ പാദൗ ഗ്രഹീഷ്യാമ -
 സ്ത്വം നഃ കാമം പ്രപുരയ || 6.64.26 ||

തത്ത്വോവഘോഷയ പുരേ
 ഗജസ്തന്ധേന പാർഥിവ |
 ഹതോ രാമഃ സഹ ഭ്രാത്രോ
 സസൈന്ധ ഇതി സർവതഃ || 6.64.27 ||

പ്രീതോ നാമ തതോ ഭൃത്യാ
 ഭൃത്യാനാം ത്വമരിന്ദമ |
 ഭോഗാശ്ച പരിവാരാശ്ച
 കാമാൻ വസു ച ദാപയ || 6.64.28 ||

തതോ മാൽയാനി വാസാംസി
 വീരാണാമനുലേപനം |
 പേയം ച ബഹു യോധേഭ്യഃ
 സ്വയം ച മുദിതഃ പിബ || 6.64.29 ||

തതോസ്തിൻ ബഹുലീഭൂതേ
 കൗലീനേ സർവതോ ഗതേ |
 ഭക്ഷിതഃ സസുഹൃദ് രാമോ
 രാക്ഷസൈരിതി വിശ്രൂതേ || 6.64.30 ||

പ്രവിശ്യാശ്യാസ്യ ചാപി ത്വം
 സീതാം രഹസി സാന്ത്യയൻ |
 ധനധാന്യൈശ്ച കാമൈശ്ച
 രന്തൈശ്ചൈനാം പ്രലോഭയ || 6.64.31 ||

അനയോപധയാ രാജൻ
 ഭൂയഃ ശോകാനുബന്ധയാ |
 അകാമാ ത്വദ്വശം സീതാ
 നഷ്ടനാമാ ഗമിഷ്യതി || 6.64.32 ||

രമണീയം ഹി ഭർതാരം
 വിനഷ്ടമധിഗമ്യ സാ |
 നൈരാശ്യാത് സ്ത്രീലഘുത്വാച്ച
 ത്വദ്വശം പ്രതിപത്സ്യതേ || 6.64.33 ||

സാ പുരാ സുഖസംവൃദ്ധാ
 സുഖാർഹാ ദുഃഖകർശിതാ |
 ത്വയ്യധീനം സുഖം ഇന്താത്യാ
 സർവമൈവ ഗമിഷ്യതി || 6.64.34 ||

ഏതത് സുനീതം മമ ദർശനേന
 രാമം ഹി ദൃഷ്യൈവ ദവേദനർമഃ |
 ഇഹൈവ തേ സേത്യതി മോത്സുകോ ഭൂ -
 ര്മഹാനയുദ്ധേന സുഖസ്യ ലാഭഃ || 6.64.35 ||

അനഷ്ടസൈന്യോ ഹ്യനവാപ്തസംശയോ
 റിപും ത്വയുദ്ധേന ജയഞ്ജനാധിപഃ |
 യശശ്ച പുൺയം ച മഹാൻമഹീപതേ
 ശ്രീയം ച കീർത്തിം ച ചിരം സമശ്നുതേ || 6.64.36 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ചതുഃഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||